

گزارش صنعت بیمه

شرکت‌های بیمه از نهادهای مهم در بازار سرمایه اند که از طریق پذیرش ریسک‌های متنوع و همچنین تجهیز و تقویت منابع مالی برای سرمایه‌گذاری در بازار پول و سرمایه نقش موثری در توسعه اقتصادی کشور دارند.

شرکت‌های بیمه با دریافت مبالغی تحت عنوان حق بیمه، پرداخت خسارت‌های احتمالی را در آینده تعهد می‌نمایند. از آنجا که خسارت‌ها با احتمال مواجه است و مربوط به زمان آینده است، وقفه زمانی قابل ملاحظه‌ای بین دریافت حق بیمه و پرداخت خسارت در صورت وقوع دارد. این وقفه زمانی است که در حقیقت امکان مشارکت فعال شرکت‌های بیمه در بازار سرمایه و سرمایه‌گذاری وجوه انباشته شده تحت حق بیمه و ذخایر فنی را فراهم می‌آورد.

تعاریف و مفاهیم

- **حق بیمه تولیدی** مبالغ حق بیمه بیمه‌نامه‌هایی که طی دوره مورد بررسی توسط مؤسسات بیمه صادر شده‌اند. این مبالغ در بیمه‌های غیر زندگی بر مبنای حق بیمه صادره و در بیمه‌های زندگی بر مبنای حق بیمه‌های وصولی (دریافتی) لحاظ می‌گردد.
- **حق بیمه سرانه** نسبت مجموع حق بیمه‌های تولیدی مؤسسات بیمه در یک سال به جمعیت هر کشور است و بیانگر مقدار حق بیمه‌های است که به طور متوسط هر نفر پرداخت کرده است.
- **ضریب نفوذ بیمه** برای مقایسه وضعیت صنعت بیمه کشور با کل اقتصاد از شاخص ضریب نفوذ بیمه استفاده می‌شود. این شاخص نسبت حق بیمه‌های تولیدی مؤسسات بیمه در یک سال به تولید ناخالص داخلی (به قیمت جاری) است و بیانگر حرکت سریعتر (یا آهسته تر) صنعت بیمه در مقایسه با مجموعه اقتصاد کشور است.
- **تولید ناخالص داخلی (GDP)**، ارزش کل کالاها و خدمات نهایی تولید شده در کشور در یک بازه زمانی معین است که با واحد پول جاری کشور اندازه‌گیری می‌شود. منظور از کالاها و خدمات نهایی، آن دسته از کالاها و خدماتی است که در انتهای زنجیره تولید قرار گرفته اند و خود آنها برای تولید و خدمات دیگر خریداری نمی‌شوند.

عنوان	۲۰۲۱	۲۰۲۲
رتبه جهانی اقتصاد کشور (برحسب میزان GDP)	۴۸	۴۵
تولید ناخالص داخلی با قیمت جاری (میلیارد ریال)	۶۵,۲۶۲,۶۰۰	۱۰۱,۸۲۳,۸۵۵
جمعیت (میلیون نفر)	۸۴	۸۵
نرخ برابری ارز (دلار آمریکا به ریال)	۲۳۰,۸۱۹	۲۹۶,۳۶۴
حق بیمه تولیدی (میلیارد ریال)	۱,۱۴۹,۷۹۵	۱,۷۶۱,۳۹۰
نرخ رشد حق بیمه تولیدی کشور بر حسب ریال (درصد)	۴۰	۵۳
حق بیمه تولیدی (میلیارد دلار)	۵	۶
رتبه جهانی صنعت بیمه (برحسب حق بیمه)	۴۹	۴۷
سهم از حق بیمه‌های زندگی (عمر) در کشور (درصد)	۱۶	۱۴
حق بیمه سرانه (نسبت حق بیمه به جمعیت) (میلیون ریال)	۱۴	۲۱
حق بیمه سرانه در کشور (دلار)	۵۹	۷۰
ضریب نفوذ بیمه در کشور (درصد)	۲	۲
سهم ایران از حق بیمه‌های منطقه (درصد)	۷	۷
نرخ رشد حق بیمه‌های تولیدی در منطقه (درصد)	-۱۲.۲	۱۳
سهم از حق بیمه‌های زندگی در منطقه (درصد)	۲۹	۲۷
حق بیمه سرانه در منطقه (دلار)	۱۲۵	۱۳۷
ضریب نفوذ بیمه در منطقه (درصد)	۲	۲
سهم ایران از حق بیمه‌های جهان (درصد)	۰.۱	۰.۱
نرخ رشد حق بیمه‌های تولیدی در جهان (درصد)	۸	۸
سهم از حق بیمه‌های زندگی در جهان (درصد)	۴۳	۴۱
حق بیمه سرانه در جهان (دلار)	۸۷۴	۸۵۳
ضریب نفوذ بیمه در جهان (درصد)	۷	۷

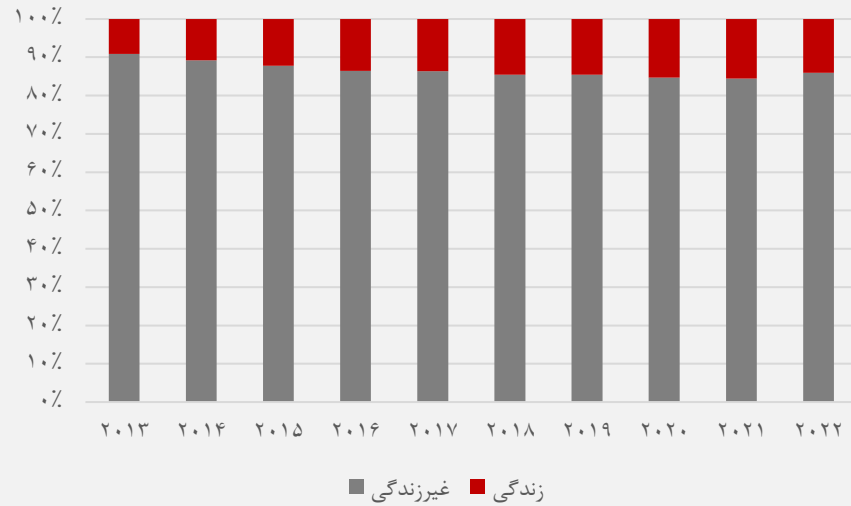
شاخص های اقتصادی

شاخص های بیمه ای

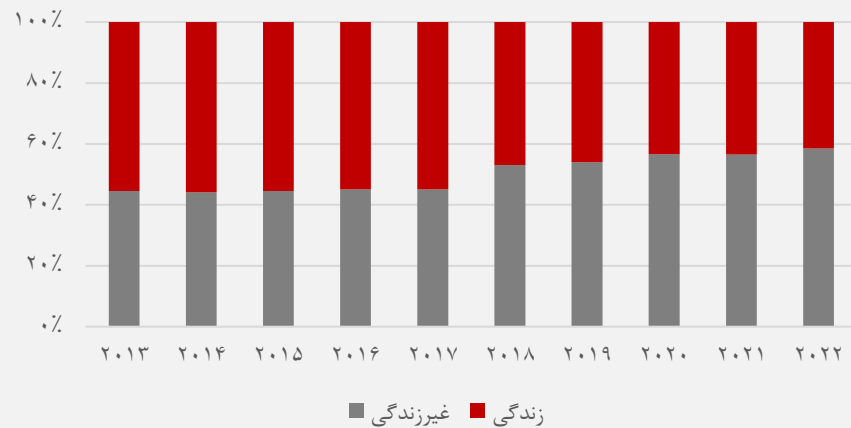
بازار بیمه منطقه (جشم انداز) *

بازار بیمه جهان *

سهم حق بیمه‌های زندگی و غیر زندگی در ایران

سهم حق بیمه‌های زندگی و غیر زندگی در جهان

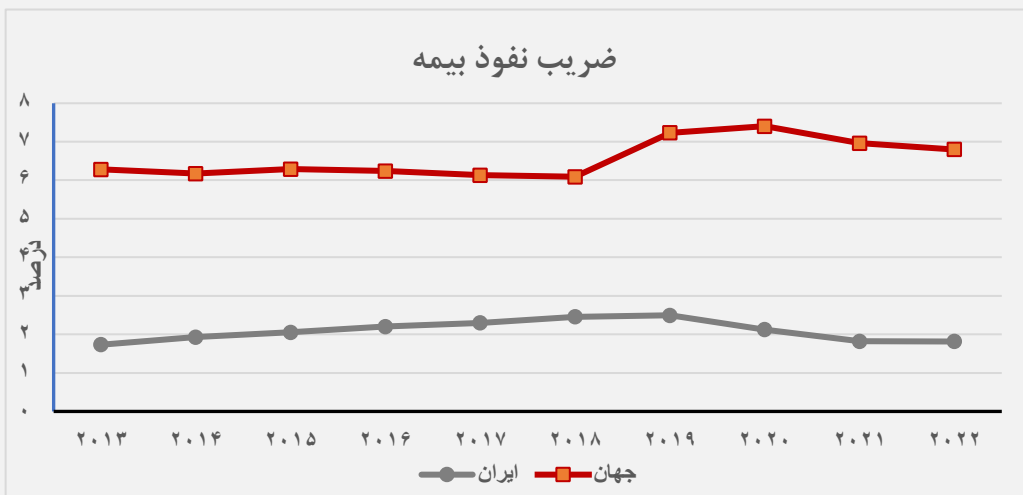
نوعی بیمه است که در آن بیمه گر متعهد میشود مبلغ معینی به صورت سرمایه و یا مستمری به بیمه گذار و یا ذینفعانی که او تعیین کرده است پرداخت کند. بیمه گذار میتواند برحسب شرط دریافت مزایای بیمه نامه زندگی (حیات و یا فوت بیمه شده)، نحوه دریافت مزایا (یکجا و یا مستمری)، زمان دریافت مزایا و نحوه پرداخت حق بیمه، هر نوع بیمه نامه‌های را که پاسخگوی نیازهای باشد، خریداری نماید. بیمه نامه‌های زندگی به دو صورت انفرادی و گروهی صادر شده و بیمه‌شدگان را تحت پوشش قرار میدهند. رایج‌ترین بیمه نامه انفرادی در این رشته، "بیمه‌نامه عمر و پس‌انداز" است که علاوه بر جنبه پس انداز و تشکیل سرمایه، خطر فوت را تحت پوشش قرار میدهد. مزایای بیمه‌نامه‌های انفرادی میتواند به شرط فوت بیمه شده به بازماندگان او (یا ذینفع بیمه نامه) تعلق یابد. یکی از نمونه‌های بیمه‌نامه‌های گروهی "بیمه نامه عمر کارکنان دولت" است که کارمندان یک سازمان دولتی را تحت پوشش قرار میدهد.

بیمه زندگی

سایر رشته‌های بیمه به جز بیمه‌های زندگی، تحت عنوان "بیمه‌های غیر زندگی" دسته بندی میشوند شامل:

آتش سوزی	باربری	حوادث	حوادث راننده
بدنه اتومبیل	شخص ثالث و مازاد	درمان	کشتی
هواپیما	مهندسی	پول	مسئولیت
اعتبار	نفت و انرژی	سایر	

بیمه های غیر زندگی

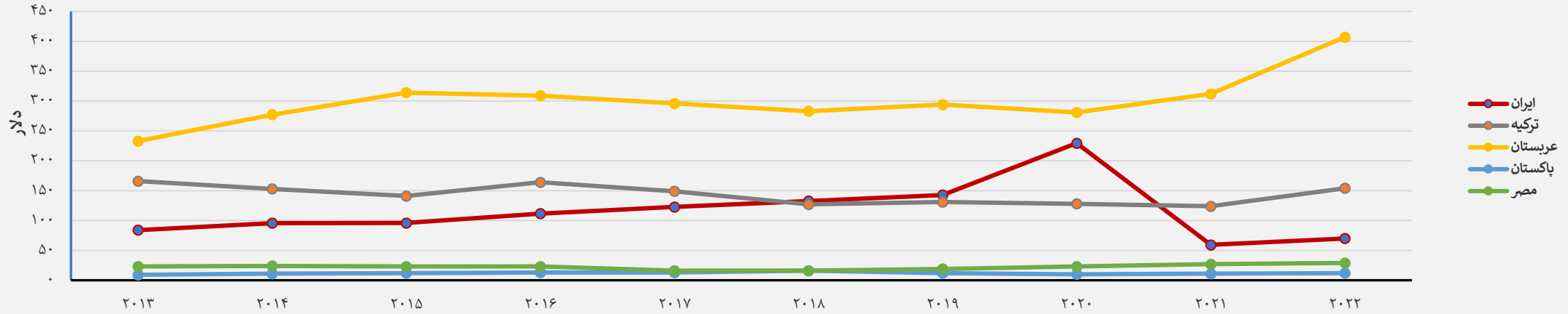
افزایش ضریب نفوذ بیمه به عنوان یکی از شاخصهای توسعه و رشد اقتصادی کشورها محسوب میشود و با توجه به اینکه بین ضریب نفوذ بیمه و توسعه اقتصادی رابطه دوطرفه برقرار است، افزایش مقدار ضریب نفوذ باعث بهبود توسعه و رشد اقتصادی و در نتیجه بهبود وضع معیشتی افراد جامعه میگردد.

مطالعات جدید نشان می‌دهند که تاثیر متقابل توسعه مالی و شاخصهای آزادی اقتصادی بر ضریب نفوذ بیمه در کشورهای منتخب مثبت و معنادار است. همچنین، تاثیر متغیرهای توسعه مالی، آزادی اقتصادی، درآمد سرانه، سرمایه انسانی، و درجه شهرنشینی بر ضریب نفوذ بیمه مثبت و معنادار است، اما متغیرهای نرخ بیکاری و تورم اثر منفی دارند.

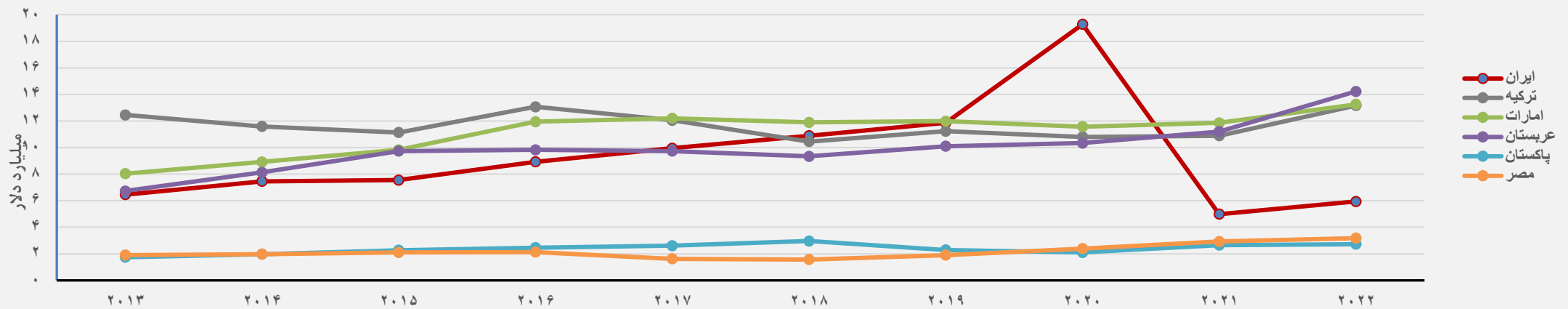
*رشد کاهشی ضریب نفوذ بیمه از سال ۱۳۹۹ (۲۰۲۰) تا پایان (۲۰۲۲) ۱۴۰۱، به دلیل رشد اسمی بالاتر تولید ناخالص داخلی (به واسطه تورم قیمت‌ها) در مقایسه با رشد حق بیمه تولیدی بوده است.

فاصله ضریب نفوذ بیمه کشور ایران با متوسط جهانی و کشورهای پیشرو چشمگیر است. صنعت بیمه کشور در عمل شاهد حضور وسیع بخش خصوصی نیست و نهادهای دولتی و وابسته به دولت، سهامدار شرکتهای بیمه هستند. تحلیل ساختار بازار بیمه کشور حاکی از وجود شرایط انحصار موثر در بازار است. سهم بالایی از بازار در اختیار چهار بنگاه اصلی (ایران، آسیا، البرز، و دانا) فعال در صنعت است و به رغم اجرای سیاستهای خصوصی‌سازی، بازار بیمه کشور همچنان از تمرکز بالایی برخوردار است و در وضعیت انحصار چند جانبه سخت قرار دارد. علاوه بر این، بر اساس بررسی‌های انجام شده فاصله ضریب نفوذ بیمه کشور ایران با متوسط جهانی و کشورهای پیشرو چشمگیر است. ولی در سالیان گذشته با ورود شرکتهای خصوصی، شاخص تمرکز در صنعت بیمه بهبود یافته و ضریب نفوذ بیمه افزایش داشته است.

حق بیمه سرانه در ایران و چند کشور منتخب

حق بیمه تولیدی در ایران و چند کشور منتخب

چکیده آمار اولیه عملکرد بازار بیمه در سال ۱۴۰۲

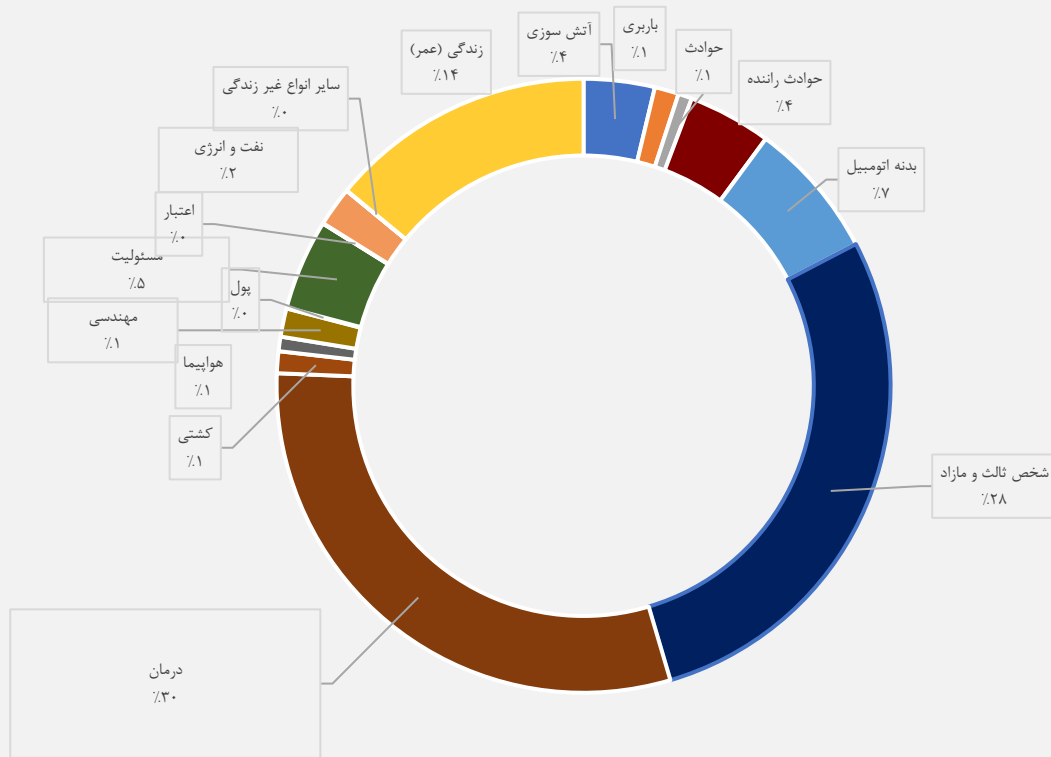
عنوان شاخص	مقدار شاخص	تغییر در مقایسه با مدت مشابه سال قبل
حق بیمه تولیدی	۲۷۹ همت	۵۹ درصد رشد
تعداد بیمه نامه صادره	۷۹.۸ میلیون فقره	۷.۴ درصد رشد
خسارت پرداختی	۱۶۲.۸ همت	۶۱.۴ درصد رشد
تعداد خسارت پرداختی	۷۴.۳ میلیون فقره	۶.۵ درصد افزایش
نسبت خسارت	۵۸.۴ درصد	۰.۹ واحد افزایش
سهم رشته‌های عمده از بازار	درمان	شخص ثالث و مازاد
	زندگی	بدنه اتومبیل
	۳۰.۲ درصد از حق بیمه ۳۸.۲ درصد از خسارت	۲۸.۱ درصد از حق بیمه ۳۳.۹ درصد از خسارت
	۱۴ درصد از حق بیمه ۸ درصد از خسارت	۷.۲ درصد از حق بیمه ۹.۱ درصد از خسارت

(بر اساس ارقام خود اظهاری شرکتهای بیمه در سنهاب)

- ❖ «ارزش بیمه نامه» عبارت است از: نسبت حق بیمه تولیدی به تعداد بیمه نامه صادره که نشانگر متوسط حق بیمه تولیدی در هر بیمه نامه است. در سال ۱۴۰۲، این میزان به نحو کلی در بازار بیمه ۳۵ میلیون ریال است که در مقایسه با سال گذشته ۴۸ درصد رشد نشان می دهد. همچنین طی این دوره، «ارزش بیمه نامه» در رشته‌های بیمه نفت و انرژی، هواپیما، اعتبار و کشتی به ترتیب حدود ۳۱.۷، ۱۵.۷، ۵.۳ و ۴ میلیارد ریال و در سایر رشته‌ها به مراتب کمتر می باشد.
- ❖ «سرانه خسارت پرداختی» که حاصل تقسیم خسارت پرداختی به تعداد موارد خسارت است، حاکی از متوسط مبلغ پرداختی در هر مورد خسارتی می باشد. این نسبت در سال ۱۴۰۲، معادل ۲۱.۹ میلیون ریال است که ۵۱.۶ درصد در مقایسه با سال گذشته افزایش نشان می دهد. به علاوه در این مدت، «سرانه خسارت پرداختی» در رشته‌های بیمه کشتی، هواپیما، نفت و انرژی، باربری و پول به ترتیب حدود ۱۲.۸، ۱۰.۸، ۷.۴، ۲.۲ و ۱.۵ میلیارد ریال و در سایر رشته‌ها به مراتب پایین تر است.
- ❖ «سرانه تعداد خسارت» که از نسبت تعداد موارد خسارت به تعداد بیمه نامه صادره بدست می آید، مبین آن است که به طور متوسط در هر بیمه نامه چه تعداد خسارت پرداخت شده است. طی سال ۱۴۰۲، این نسبت در بازار بیمه معادل ۰.۹ واحد است (نسبت به سال قبل ثابت مانده است). اما در رشته‌های بیمه درمان و اعتبار به ترتیب حدود ۳۱.۶ و ۲.۲ واحد بوده و در سایر رشته‌های بیمه به مراتب کمتر از یک واحد است. است به عبارت دیگر شرکت‌های بیمه به ازای هر یک بیمه نامه درمان صادر شده طی مدت قرارداد، به طور متوسط تعداد ۳۱ دفعه خسارت پرداخت کرده اند

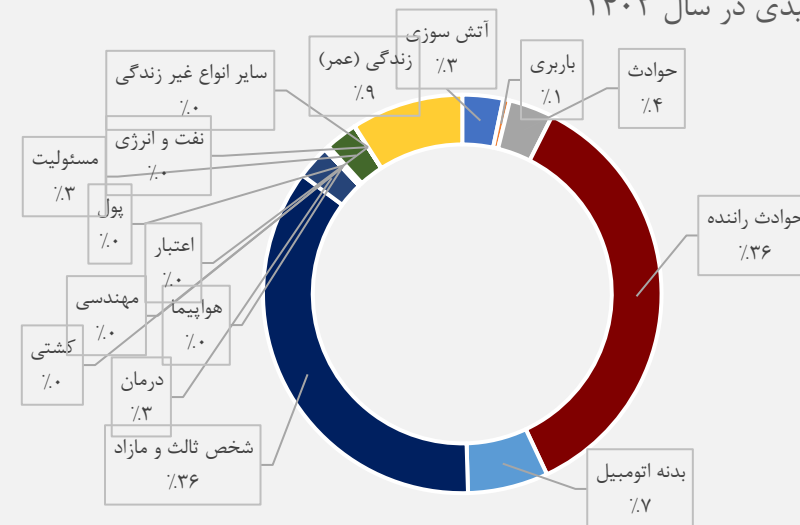
حق بیمه تولیدی در سال ۱۴۰۲

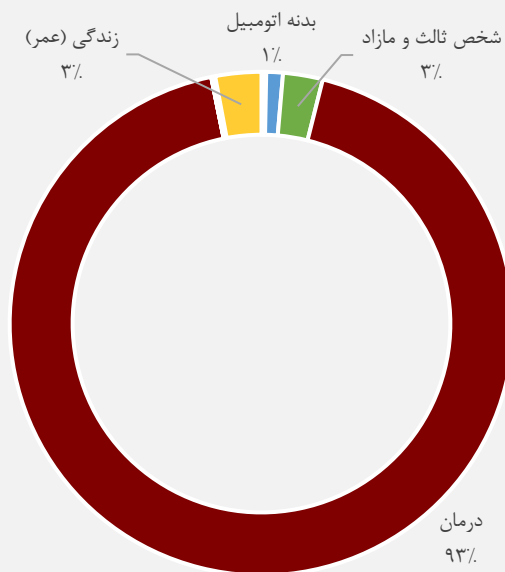
سهم ۴ رشته بیمه درمان، شخص ثالث-مازاد، زندگی و بده اتومبیل به ترتیب ۳۰.۲، ۲۸.۱، ۱۴ و ۷.۲ درصد (در مجموع ۷۹.۶٪) از پرتفوی حق بیمه تولیدی در بازار است (۲۰.۴ درصد مابقی حق بیمه به ۱۲ رشته دیگر اختصاص دارد).

- ❖ تعداد بیمه نامه‌های صادره و تعداد موارد خسارت پرداختی نسبت به سال گذشته، به ترتیب ۶.۵ و ۷.۴ درصد رشد داشته است.
- ❖ علت اصلی رشد ۷.۴ درصدی تعداد بیمه نامه‌های صادره در بازار، متأثر از رشد این تعداد در ۲ رشته شخص ثالث-مازاد و حوادث راننده، در مجموع با ۷۱.۲ درصد سهم (هر یک با سهم ۳۵.۶ درصد) از کل بیمه نامه‌ها و نرخ رشد ۷.۷ درصدی در رشته شخص ثالث-مازاد و ۷.۶ درصدی در رشته حوادث راننده در تعداد صدور آنها بوده است.
- ❖ رشد ۶.۵ درصدی تعداد خسارت‌های پرداختی بازار، در اصل به دلیل افزایش ۵.۲ درصدی این تعداد در بیمه درمان با سهم عمده (۹۲.۹ درصد) از کل تعداد خسارات پرداختی بازار است.

تعداد حق بیمه تولیدی در سال ۱۴۰۲

خسارت پرداختی در سال ۱۴۰۲ سهم از کل

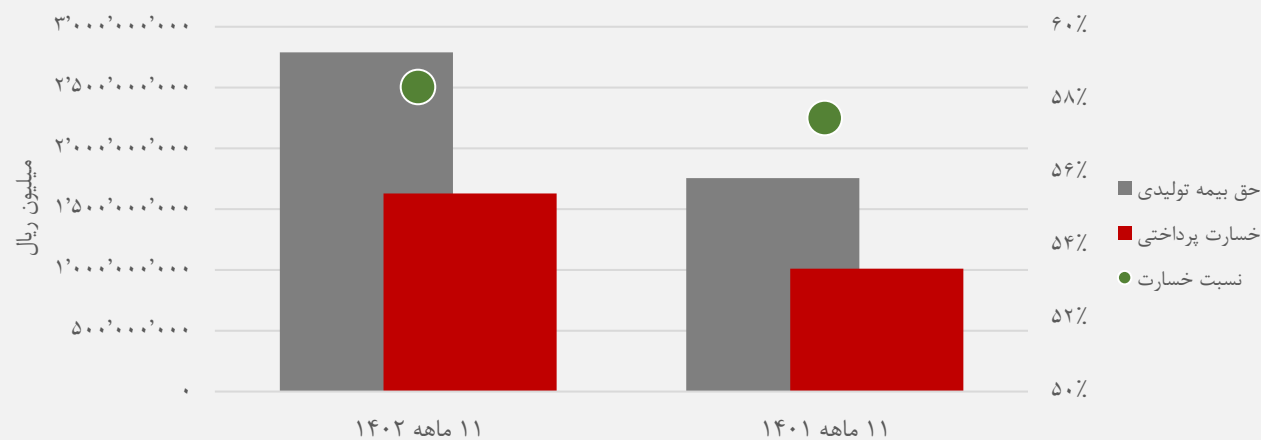
❖ بیشترین سهم از خسارت پرداختی در بازار بیمه همچنان به ۴ رشته درمان، شخص ثالث-مازاد، بدنه اتومبیل و زندگی به ترتیب با ۳۸.۲، ۳۳.۹، ۹.۱ و ۸ درصد (در مجموع ۸۹.۱٪) اختصاص دارد (۱۰.۹ درصد مابقی خسارت در ۱۲ رشته دیگر پرداخت شده است).

❖ پوشش ریسک‌های مرتبط با وسایل نقلیه (با صدور بیمه نامه‌های شخص ثالث-مازاد، بدنه اتومبیل و حوادث راننده) موجبات اختصاص ۳۹.۷ درصد از حق بیمه تولیدی و ۴۶.۸ درصد از خسارت پرداختی بازار را فراهم آورده است.

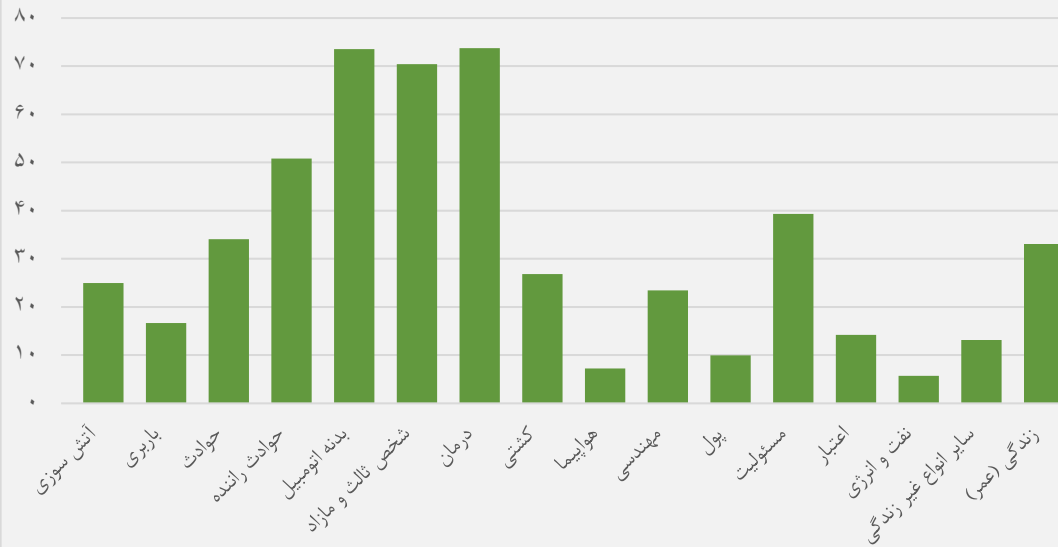
❖ نسبت خسارت بازار با ۰.۹ واحد افزایش در مقایسه با سال قبل به ۵۸.۴ درصد رسیده است. البته در محاسبه این نسبت (حاصل تقسیم خسارت پرداختی به حق بیمه تولیدی ضربدر ۱۰۰)، مبالغ خسارت‌های معوق، ذخایر حق بیمه، کارمزد شبکه فروش و هزینه‌های اداری-عمومی شرکتهای بیمه در نظر گرفته نمی‌شود.

❖ ۳ رشته درمان (با ۷۳.۸٪)، بدنه اتومبیل (با ۷۳.۵٪) و شخص ثالث-مازاد (با ۷۰.۴٪) نسبت خسارتی بالاتر از بازار بیمه (با ۵۸.۴٪) داشتند.

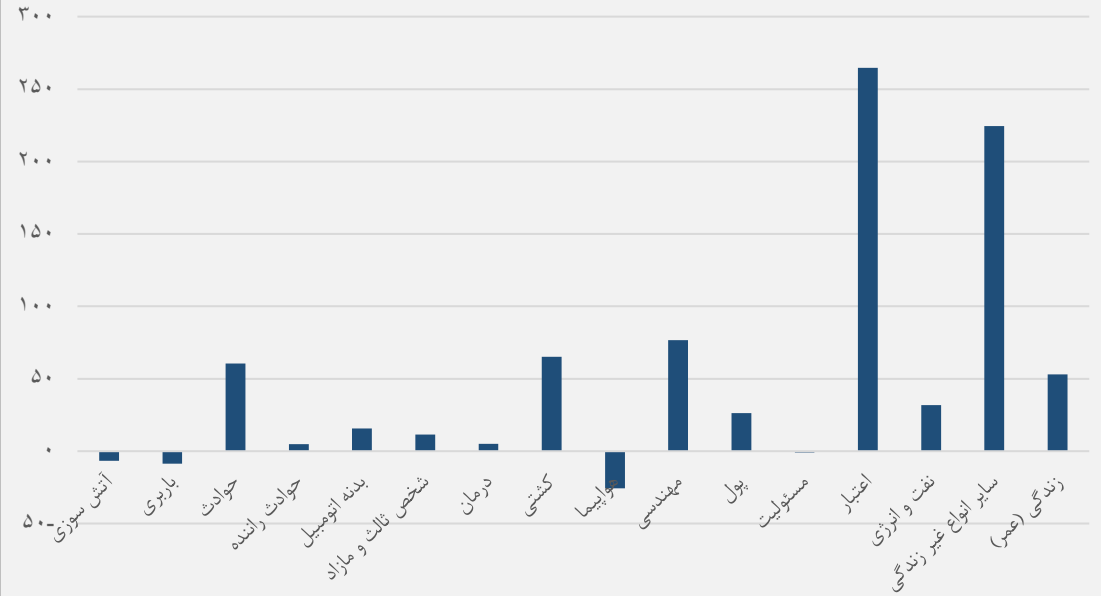
مقایسه حق بیمه تولیدی و خسارت پرداختی طی سال های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲

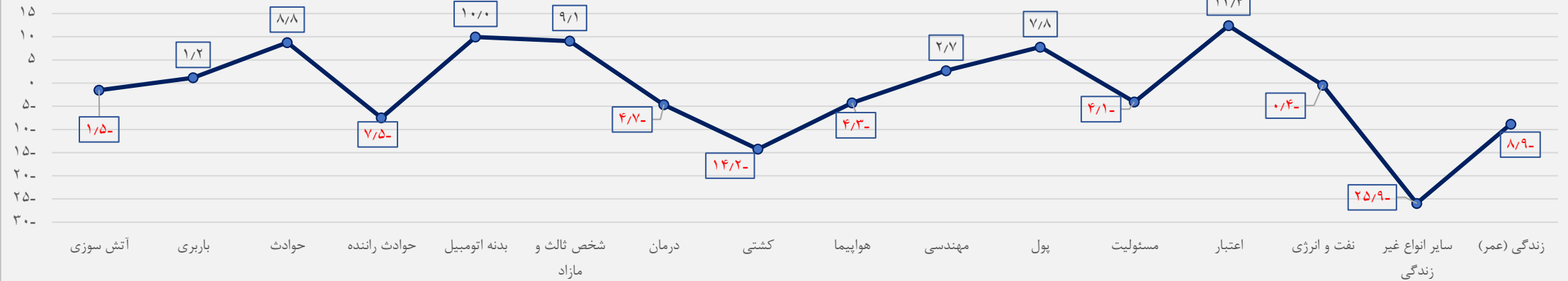
نسبت خسارت رشته‌های بیمه ای در سال ۱۴۰۲

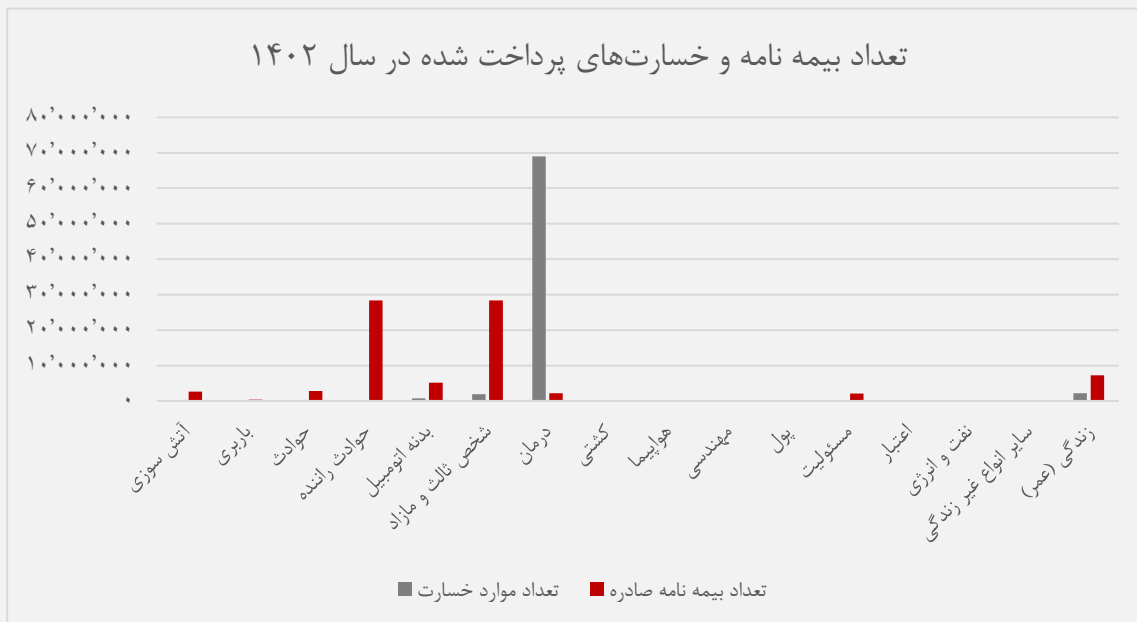

نرخ رشد تعداد خسارت (درصد)

تغییرات نسبت خسارت (درصد)

- ❖ حق بیمه تولیدی و خسارت پرداختی به ترتیب حدود ۲۷۹ و ۱۶۲.۸ همت (هزار میلیارد تومان) است.
- ❖ مبالغ حق بیمه تولیدی و خسارت پرداختی نسبت به سال گذشته به ترتیب ۵۹ و ۶۱.۴ درصد رشد دارد.
- ❖ حق بیمه تولیدی رشته‌های بیمه درمان، مسئولیت و حوادث راننده به ترتیب با ۳۰.۲، ۴.۸ و ۴.۴ درصد سهم از حق بیمه و رشد حق بیمه معادل ۸۳.۵، ۶۳.۷، ۶۶.۸ درصد، موجبات رشد ۵۹ درصدی حق بیمه تولیدی بازار در این مدت را فراهم آورده‌اند.
- ❖ رشد بالای ۶۱.۴ درصدی خسارت پرداختی بیشتر ناشی از عملکرد رشته‌های بیمه درمان، شخص ثالث-مازاد و بدنه اتومبیل با سهم عمده در بازار (به ترتیب ۳۸.۲، ۳۳.۹ و ۹.۱ درصد) و رشد بالای خسارت پرداختی در آنها معادل ۷۲.۷، ۶۴ و ۷۶.۸ درصد بوده است.

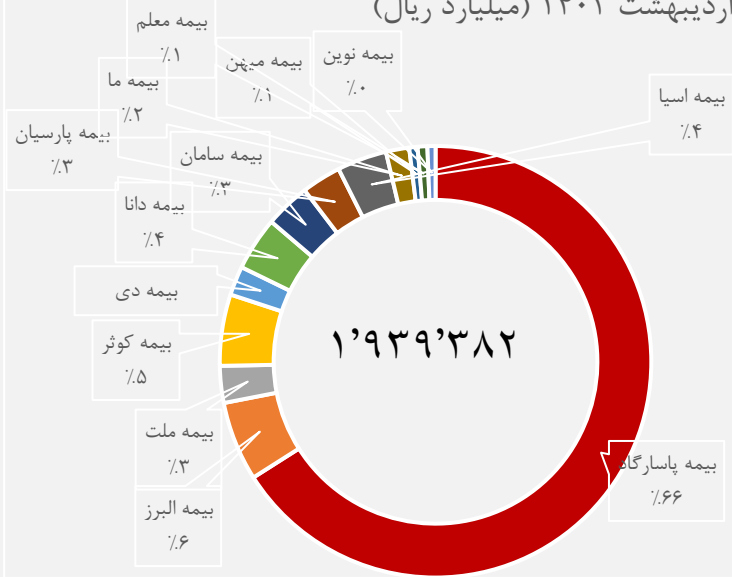
❖ در رشته‌های بیمه اشخاص (شامل حوادث، درمان و زندگی)، بیمه نامه هم به صورت گروهی و هم به صورت انفرادی صادر می شود ولی تعداد بیمه شدگان تحت پوشش این گونه بیمه نامه‌ها در محاسبات دخالت داده نمی‌شوند و فقط تعداد بیمه‌نامه‌های صادره ملاک عمل قرار می‌گیرد. بر این اساس، تعداد بیمه نامه صادره (تعداد قراردادهای بیمه) در مقایسه با حق بیمه تولیدی به مراتب کمتر است و این شاخص برای سه رشته مذکور، شاخص معناداری نیست. با این وجود، از آنجا که در تمام رشته‌های بیمه (به جز سه رشته مذکور)، از تعداد بیمه نامه صادره استفاده می‌شود، طبق رویه قبل برای رشته‌های گروهی نیز از تعداد بیمه نامه صادره استفاده شده است. وفق توضیحات فوق، در سال ۱۴۰۲، با وجود آن که حق بیمه تولیدی رشته‌های بیمه درمان، زندگی و حوادث به ترتیب ۸۳.۵، ۵۸.۳ و ۴۳.۴ درصد رشد داشته‌اند، تعداد بیمه نامه صادره درمان و حوادث با ۵۵.۴ و ۸.۱ درصد رشد و در رشته زندگی با ۲.۳ درصد کاهش مواجه بوده است.

❖ با توجه به رشد ۷۲.۲ درصدی خسارت پرداختی درمان نسبت به سال قبل، تعداد خسارت پرداختی این رشته، ۵.۲ درصد افزایش داشته است که علت عمده رشد کم در تعداد خسارت پرداختی درمان نسبت به مبلغ خسارت پرداختی، برداشت نادرست شرکت‌های بیمه در ثبت تعداد پرونده‌های خسارت درمان به جای تعداد حواله‌های پرداختی در این رشته است.

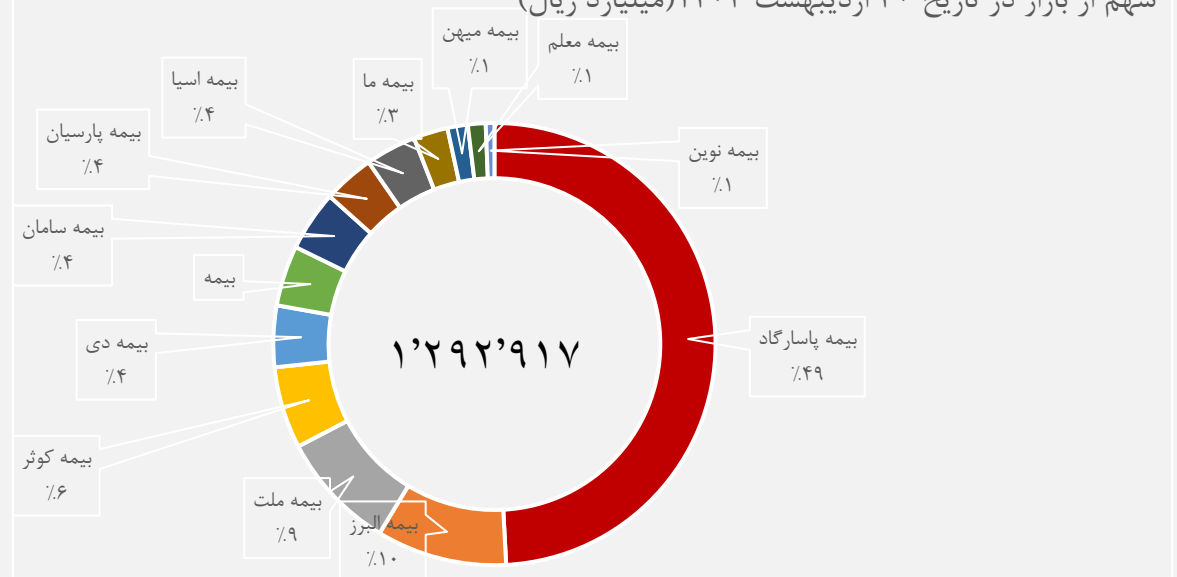

بررسی گزارش ماهانه شرکت های بورسی

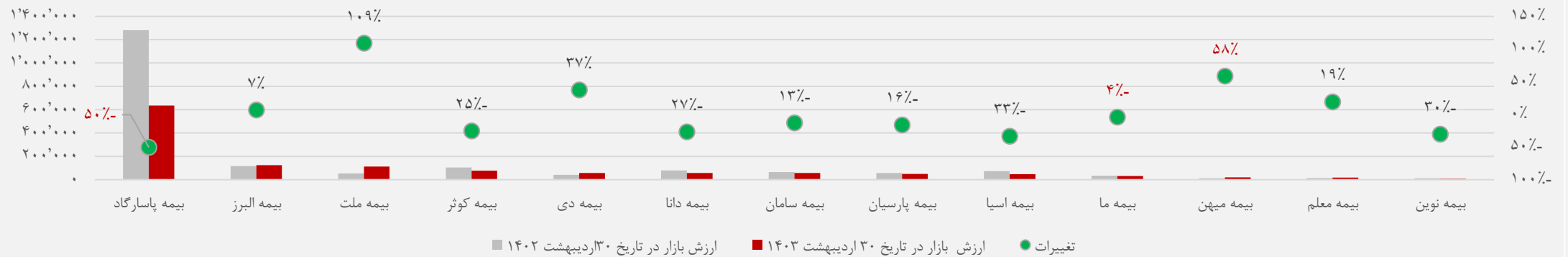
سهام از بازار در تاریخ ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۲ (میلیارد ریال)

سهام از بازار در تاریخ ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳ (میلیارد ریال)

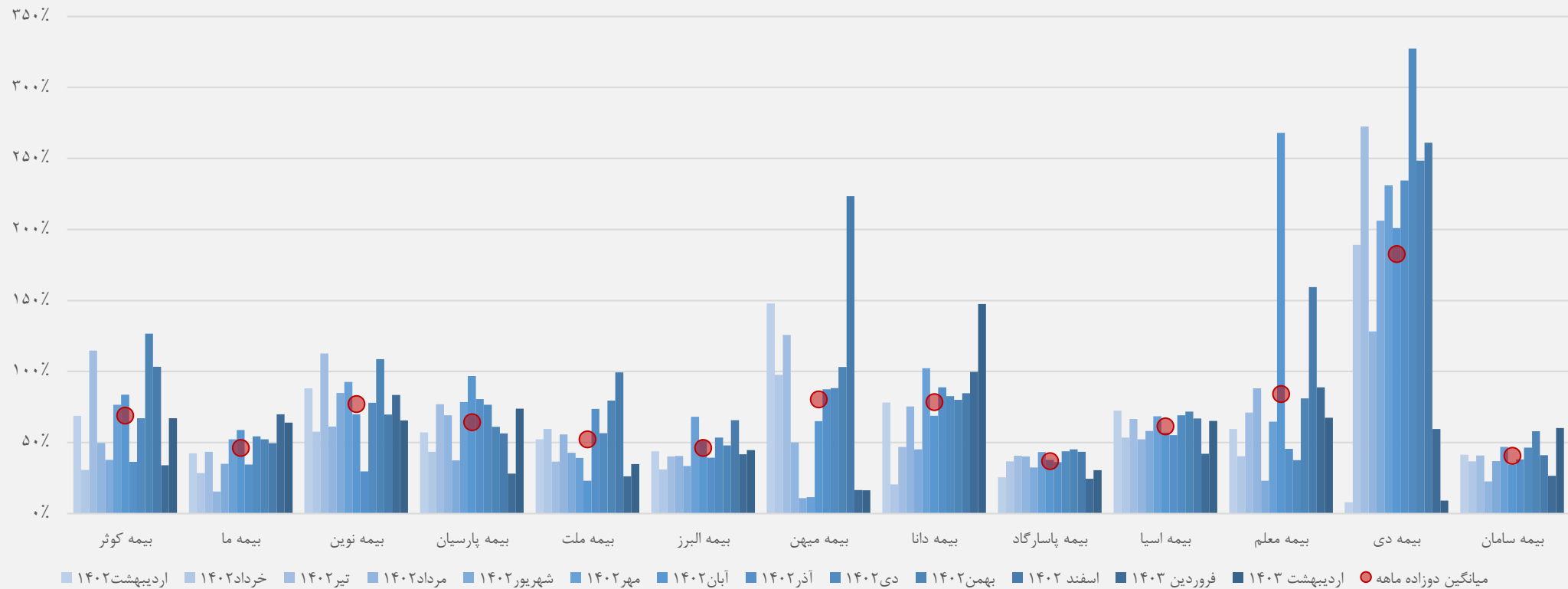
ارزش بازار (میلیارد ریال)

با توجه به گستردگی شرکت های بیمه در بازار سرمایه، صرفا شرکت‌های با ارزش بازار بالاتر انتخاب شده اند.

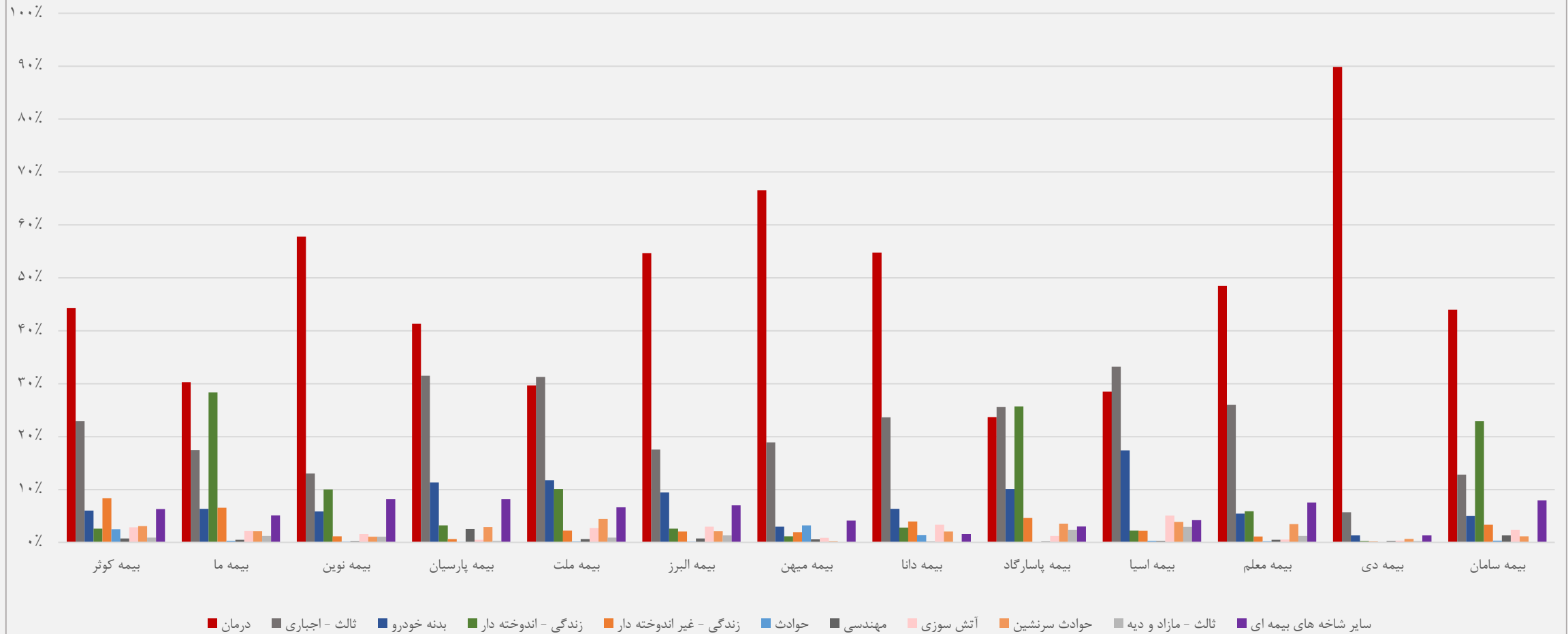
نسبت خسارت پرداختی به حق بیمه صادره دوازده ماهه منتهی به اردیبهشت ۱۴۰۳

✓ شرکت‌های بیمه ای بازار پایه به دلیل عدم الزام به ارائه گزارش عملکرد ماهانه در این گزارش لحاظ نگردیده است.

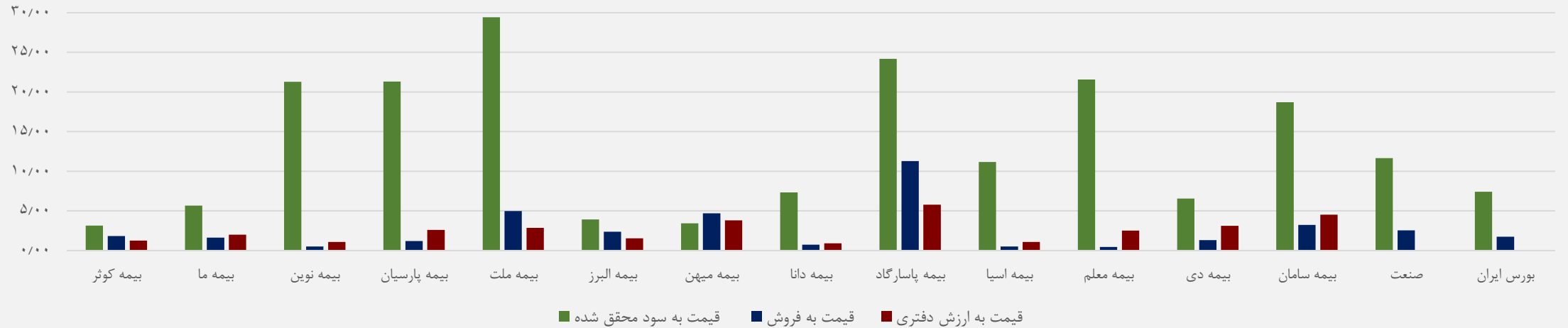
سهم شاخه های بیمه ای در پرتفو شرکت ها (درصد)

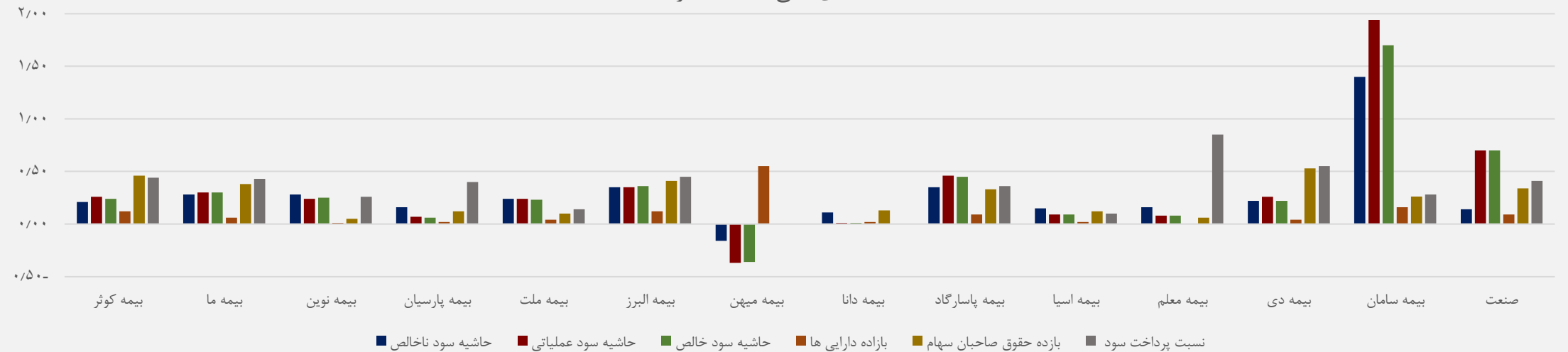
بیمه های اتکایی به دلیل ساختار متفاوت کسب و کار با سایر شرکت های بیمه در این گزارش لحاظ نگردیده است. ✓

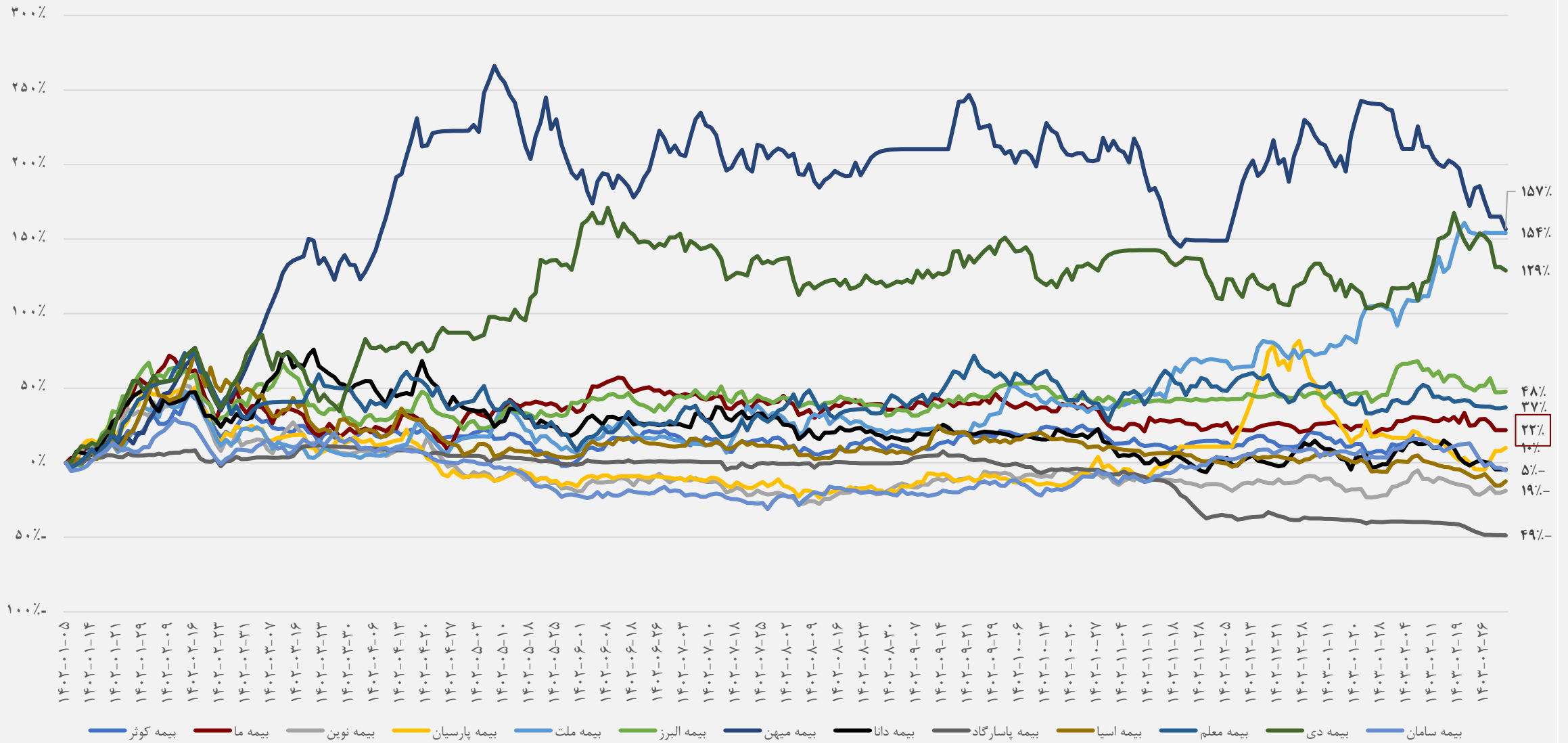
ضرایب مالی گذشته نگر

نسبت های مالی گذشته نگر

روند بازدهی شرکت‌های بیمه از ابتدای سال ۱۴۰۲

با تشکر
از حسن توجه و همراهی شما

